

Rešpektovať a byť rešpektovaný®

Často zameriavame svoju pozornosť na to, čo v poriadku nie je. Všimneme si, keď je odpadkový kôš plný, hračky rozhádzané, v cvičení škrtance a nesprávne výsledky. Upozornením na to, čo je zle, fixujeme v mozgu chybu. Ako dospelí predpokladáme, že keď poukážeme na to, čo je nesprávne, deti si domyslia, čo správne je a začnú to robiť. Lenže takto to nefunguje. Ak máme chybu prepojenú s krikom a nepríjemnými emóciami, či dokonca trestom, spúšťa sa v našom tele stresová reakcia. Keď sa cítime ohrození, nemôžeme sa dobre učiť. Pre budúcnosť sa teda snažíme chybe vyhnúť, čo ale neznamená, že urobíme to, čo je správne.

Chyba je nevyhnutnou súčasťou učenia. Môžeme deťom zlepšiť podmienky, aby sa ľahšie dopracovali k tomu, čo je v poriadku, keď:

- zameriame svoju pozornosť na to, čo je urobené dobre,
- si všimame pozitíva a pomôžeme tak deťom rozšíriť si galériu správneho.

Čo je ocenenie:

- Realistický opis veci, priebehu činnosti, výsledku.
- Je konkrétne, vykresľuje detaily vzťahujúce sa k danej situácii.
- Vychádza z rovnocenného rešpektujúceho postoja k druhým.

33 námetov na vyslovenie uznania a ocenenia

Každý z nich môže byť doplnený realistickým opisom detailov veci, činnosti alebo výsledku práce.

1. <i>No, a máš to!</i>	18. <i>A dokázal si to!</i>
2. <i>Detailné vypracovanie.</i>	19. <i>Už vieš, ako na to.</i>
3. <i>Je príjemné s tebou spolupracovať.</i>	20. <i>Stálo ťa to úsilie.</i>
4. <i>Dnes si urobil kus práce.</i>	21. <i>To je ono!</i>
5. <i>Úhľadné, ľahko sa to číta.</i>	22. <i>Teraz ťa už nič nemôže zastaviť.</i>
6. <i>Každý deň napreduješ.</i>	23. <i>Prišiel si na to bez pomoci.</i>
7. <i>Urobila si to v pravý čas!</i>	24. <i>Vidieť, že máš z toho radosť.</i>
8. <i>Najprv sa ti nechcelo, potom si to urobila.</i>	25. <i>Môžeš byť na seba hrdá.</i>
9. <i>Tento postup je zrozumiteľný aj ostatným.</i>	26. <i>Hotovo, dokončené!</i>
10. <i>Jéééj! ☺</i>	27. <i>Rýchlo si na to prišiel.</i>
11. <i>Dobre premyslené.</i>	28. <i>Je vidieť pokrok.</i>
12. <i>Presne, to je ono.</i>	29. <i>Šikovné riešenie.</i>
13. <i>Ide ti to od ruky.</i>	30. <i>Zvládla si to raz-dva.</i>
14. <i>Dnes to robíš s väčším sústredením.</i>	31. <i>Blahoželám!</i>
15. <i>Ideš na to správne.</i>	32. <i>Myslel si na všetko.</i>
16. <i>Lepšíš sa zo dňa na deň.</i>	33. <i>Tvoj nápad nám pomohol.</i>
17. <i>Trafila si do čierneho.</i>	

Opisné, nehodnotiace pomenovanie pozitívneho konania pomáha deťom pochopiť prejavy dohôd a životných zručností v správaní sa. Získavajú predstavu, akú podobu majú v ich živote, ako je počuť a vidieť, keď sa uplatňujú zodpovednosť, iniciatíva, starostlivosť, spolupráca a pod.

- *Deti, izba/trieda je uprataná – veci, hračky sú na poličkách, knihy v knižnici.*
- *Hanka, oceňujem, že si pomohla Jurkovi nájsť stratené pero, mohli sme skôr začať.*
- *Veľmi mi pomohlo, že ste upratali, než som prišla domov. Ďakujem za iniciatívu.*
- *Počkal si na Adama, aj keď meškal a išli ste domov spolu, oceňujem tvoju starostlivosť.*
- *Všimla som si, že tento týždeň si každý deň začal sám robiť úlohy. To je zodpovednosť.*